

ИЗИСКВАНИЯ И УСЛОВИЯ ЗА СЕРТИФИКАЦИЯ НА ЛИЦА ПО ИЗПИТВАНЕ БЕЗ РАЗРУШАВАНЕ

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Органът за сертификация на лица към **ТЮФ Рейнланд България ЕООД (ОСЛ)** извършва сертификация на лица по ИБР съгласно **БДС EN ISO 9712:2022** “Изпитване (контрол) без разрушаване. Класификация и сертификация на персонала по изпитване без разрушаване“.

ОСЛ се акредитира от ИА БСА, като обхватът и валидността на акредитацията е съгласно валидните към съответния момент Сертификат и Заповед, издадени от ИА БСА.

Настоящият документ съдържа изискванията на ОСЛ ТЮФ Рейнланд България за сертификация на лица по изпитване без разрушаване (ИБР).

1.1 КОМПЕТЕНТНОСТИ СЪГЛАСНО БДС EN ISO 9712:2022

За да бъдат сертифицирани, лицата трябва да са компетентни да изпълняват дейностите, описани в т. 6 на стандарта.

ОСЛ сертифицира лица, които са демонстрирали пред него следните умения:

Ниво 1 – има компетентност и умее да извършва ИБР съгласно предоставени му писмени инструкции, което да демонстрира пред ОСЛ като:

- a) настрои техническите средства за ИБР;
- b) извърши съответните изпитвания;
- c) запише и класифицира резултатите от изпитванията съгласно критериите, посочени в предоставената му писмената инструкция;
- d) докладва/документира резултатите.

От Ниво 1 не се изисква да избира метод или техника за изпитване, както и да интерпретира резултатите от изпитването.

Ниво 2 - има компетентност да извършва операции по ИБР съгласно процедури или инструкции за ИБР, което да демонстрира пред ОСЛ по време на изпита, като:

- a) избере техника за прилагане на използвания метод (освен в случаите, когато кандидатства за ограничен обхват с конкретна, вече избрана такава);
- b) определи ограниченията за прилагане на метода за изпитване;
- c) състави инструкции за ИБР като трансформира зададени му стандарти, спецификации и процедури за ИБР и ги адаптира към конкретните условия на работа;
- d) настрои и провери настройката на техническите средства;
- e) извърши зададените му изпитвания;
- f) разтълкува и оцени резултатите съгласно приложимите стандарти, кодекси, спецификации или процедури;
- g) документира и докладва резултатите от ИБР;

Ниво 3 - да извършва и ръководи дейности по ИБР, за които е сертифицирано, което да демонстрира пред ОСЛ като покаже, че умее да извърши и притежава компетентност за следното:

- а) има достатъчни практически знания за приложимите материали, производство, процеси и продуктови технологии така, щото да определи конкретния(те) метод(и) за изпитване, както и адекватни процедури и инструкции, които да бъдат използвани;
- б) да тълкува стандарти, кодекси, спецификации и процедури;
- в) да определи критерии за приемане, ако такива не съществуват;
- г) да създаде или прегледа за редакционна и техническа коректност процедури за ИБР;
- д) да оцени и разтълкува резултатите в рамките на съществуващи стандарти, кодекси и спецификации;
- е) да покаже общи познания по други от изброените методи за ИБР;

1.2 ОБХВАТ НА СЕРТИФИКАЦИЯТА

ОСЛ извършва сертифициране по комбинация от следните обхвати по методи, промишлени и продуктови сектори:

Обхват по методи:

Метод за изпитване без разрушаване	Съкращения
Изпитване с вихрови токове	ЕТ
Изпитване на херметичност (за теч)	LT
Магнитно изпитване	MT
Изпитване с проникващи течности (капилярно)	PT
Радиографично изпитване	RT
Ултразвуково изпитване	UT
Визуално изпитване	VT

Области по отношение на промишлеността:

m - Производство;

s - Входящ контрол и изпитване по време на експлоатация, която включва и производството;

r - Поддържане на железопътни съоръжения;

Обхвати по отношение на продуктите

c - отливки (черни и цветни материали)

f - изковки (всички видове изковки: черни и цветни материали)

w - заварени съединения (всички видове заварени съединения, включително спояване с мек припой за черни и цветни материали)

t - тръба и тръбопровод (безшевни, заварени, черни и цветни метали, включително плоски заготовки за производство на заварени тръби)

wp - валцувани продукти, с изключение на изковки (например листове, пръти, сортов прокат)

ОГРАНИЧЕНИЯ ПРИ СЕРТИФИКАЦИЯ НА ЛИЦА ПО ИБР

ОСЛ прилага следните ограничения:

- Сертификация по метод **RT** не се прилага за промишлена област **r** (поддръжка на ЖП съоръжения);
- Сертификация по метод **LT** не се прилага за промишлени области **r** (поддръжка на ЖП съоръжения);
- Сертификация по метод **LT** се прилага само за техника с разлика в налягането и се обозначава с **LT-P**;

4. (Информативно, като съпътстваща дейност: персонал за ИБР на съоръжения под налягане съгласно Директива 2014/68/EU се одобрява от Нотифицирания орган 1853 само за ниво 2 и ниво 3);

ОСЛ извършва сертификация с ограничен обхват, както следва:

Метод	Обозначение	Описание	Ниво	Пром. сектори	Прод. сектори
RT	RT - S	Радиография в реално време (радиоскопия)	2	Всички	w, c, t
RT	RT - FI	Радиография - само интерпретиране на филмови изображения	2	Всички	w, c
UT	UT -Th	Ултразвук - техника с използване на нормален осезател, за измерване на дебелини и откриване на разслои и корозия	1 или 2	Всички	w, t, wp
LT	LT-P	Метод с изтичане, само с разлика в налягането	1 или 2	Всички	w, t

2.ИЗИСКВАНИЯ ЗА СЕРТИФИЦИРАНЕ НА ПЕРСОНАЛ ПО ИБР СЪГЛАСНО БДС EN БДС EN ISO 9712:2022

Задължения на кандидатите и сертифицираните лица

ОСЛ изисква от кандидатите за сертификация:

- да представят документирано доказателство за обучение съгласно 7.2 на стандарта;
- да представят документирано доказателство, че изискваният опит е придобит под надзор;
- да представят документално доказателство за острота на зрението, която отговаря на изискванията на 7.4 на стандарта;
- да спазват Етичния кодекс на ОСЛ;
- да представят всички други документи, които ОСЛ изисква съгласно настоящата Публична процедура.

ОСЛ изисква от всеки притежател на сертификат:

- да спазва Етичния кодекс на ОСЛ;
- да поддържа записи, доказващи, че изискванията към зрението му са изпълнени в съответствие със 7.4 от стандарта;
- да уведоми ОСЛ и работодателя си ако условията за сертификация не са изпълнени (виж т. 9 от стандарта).

УСЛОВИЯ ЗА СЕРТИФИКАЦИЯ И ПОДДЪРЖАНЕТО ѝ

Персонал по ИБР се сертифицира от ОСЛ ТЮФ Рейнланд България и поддържа валидността на сертификата си съгласно БДС EN ISO 9712:2022 когато са изпълнени всички изброени по-долу изисквания:

- Лицето е приело чрез подписа си и спазва Етичния кодекс на ОСЛ на специалист по ИБР (приложен);
- Лицето има физическа годност за работа като дефектоскопист (доказва се чрез удостоверение за зрителна способност, което за острота на зрението ежегодно се подновява, а за цветоусещане – на всеки 5 г.);
- Лицето има базово образование и първоначално обучение по метода /нивото /сектора в обем, не по-малък от посочения в стандарта;
- Кандидатът е издържал успешно изпити в обем и вид съгласно стандарта;

5. Кандидатът притежава достатъчен и непрекъснат практически опит по прилагане на съответния метод съгласно стандарта.

3. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОПУСКАНЕ ДО ИЗПИТ

Персонал по ИБР се допуска до изпит ако изпълнява всички изброени по-долу изисквания:

Базово образование

1. Средно и по-високо образование; доказва се с копия на дипломи;

Специализирано обучение по ИБР

2. Обучението включва теоритични и практически занимания. ОСЛ изисква завършено обучение по желаните методи/нива/сектори като съдържание и обем не по-малък от посочения в програмите от ISO/TS 25107:2019 “ИБР Training syllabuses”. Специализираното обучение трябва да бъде предоставено от учебни центрове, работещи съгласно ISO/TS 25108:2018 “ИБР – ИБР Training organizations”. Допуска се обучение по сертификационната система ASNT SNT-TC-1A „Recommended practice, personnel qualification and certification in non-destructive testing” ако кандидатът представи документирано доказателство, че обучението му е било с обем и обхват не по-малки от изискващите се в посочените по-горе документи.

Обучението се удостоверява както следва:

- От признатите от ОСЛ учебни институции - с документ, съдържащ хорариума и имената на преподавателите;
- От други учебни институции (например чуждестранни), които са доказали на ОСЛ, че работят съгласно изискванията на ISO/TS 25107:2019 и на ISO/TS 25108.

3.1 ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО ИБР

ОСЛ прилага изискванията за специализирано обучение по ИБР съгласно Таблица 2 от БДС EN ISO 9712:2022 .

Минимални изисквания за обучение

Метод на изпитване без разрушаване	Ниво 1 дни	Ниво 2 дни	Ниво 3 дни
ЕТ	5	6	6
LT	5	9	6
MT	3	2	4
PT	3	2	3
RT	5	10	5
UT	8	10	5
VT	3	2	3

ОСЛ приема за един учебен ден най-малко 7 часа, които могат да бъдат достигнати в течение на един ден или с натрупване на часове

Прекият достъп до ниво 2 изисква сумата от дните за ниво 1 и за ниво 2, посочени в Таблица 2.

Прекият достъп до ниво 3 изисква сума от дните за нивата 1, 2 и 3, посочени в Таблица 2.

Допуска се намаляване на минималния брой учебни часове, но най-много до 50%, както е регламентирано в стандарта.

ИЗИСКВАНИЯ НА ОСЛ ПРИ СЕРТИФИКАЦИЯ ПО СПЕЦИФИЧНИ ТЕХНИКИ

Учебни дни, които се изискват за сертификация при изпитване с прилагане на ограничени техники

Метод, Техника	Техника с ограничен обхват	Съкращение	Изисквания за обучение (в дни)		
			Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
RT- Радиоскопия		RT – S	4	4	5
RT	Оценяване на RT филми	RT – FI	N/A	8	N/A
UT		UT-Th	4	5	N/A
Изпитване за изтичане LT	Изпитване за изтичане с разлика в налягането	LT-P	3	4	N/A

3.2 ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРАКТИЧЕСКИ ОПИТ

Минималната продължителност на практическия опит по метода, за който кандидатът желае сертификация, трябва да бъде съгласно Таблица 3 на стандарта БДС EN ISO 9712:2022 .

Изискванията за продължителност на стажа (опита по ИБР) на ОСЛ са както следва:

Метод за изпитване без разрушаване	Практически опит в дни ^a					
	Ниво 1	Ниво 2		Ниво 3		
		С ниво 1	Директен достъп	Висше образование, с ниво 2	С ниво 2	Директен достъп, с висше образование
ET, LT, RT, UT	45	135	180	270	450	540
MT, PT, VT	15	45	60	180	240	360

^a За един ден се приемат най-малко 7 часа, които могат да бъдат достигнати в течение на един ден или с натрупване на часове. Максималният брой разрешени учебни часове в един ден са 12. Опитът в дни се получава чрез деление на общия брой натрупани часове на 7.

Когато кандидатът желае сертификация за повече от един метод, общото време за практически опит трябва да бъде сума от опита за всеки отделен метод.

Допуска се част от практическия опит да бъде придобита след изпита, за всички нива. Минималният период за практически опит, придобит преди изпита, трябва да бъде поне 75% от общия брой дни, които се изискват. Останалите дни се придобиват след полагане на изпита.

В случай че се предвижда част от опита да бъде придобита след успешен изпит, резултатите от изпита се приемат за валидни за най-много пет години.

Документираното доказателство за практически опит трябва да бъде потвърдено от един или повече работодатели и от квалифициран наблюдател в писмен вид. Приема се заверка с подпис в заявката или отделна декларация на един или повече работодатели, която съдържа метода, сектора, техниката, периода на придобиване на опит, продължителността му в дни и името и квалификацията на наблюдателя. Наблюдателят трябва да има следната (сертифицирана) квалификация:

- Ниво 2 или Ниво 3 – за да заверява практическия опит на Ниво 1 и Ниво 2;
- Ниво 3 - за да заверява практическия опит на Ниво 3;

- Само за метод VT – приема се наблюдателят да бъде квалифициран Европейски инженер по заваряване.

Възможни намаления на практическия опит, които се приемат от ОСЛ:

ОСЛ допуска намаляване на изисквания се практическия опит в обеми, не по-големи от посочените в т. 7.3.3 на БДС EN ISO 9712:2022 . При заявяване на намаление, Кандидатът е задължен в заявката си да посочи подточката от стандарта, на която се позовава, както и да предостави доказателства за приложимостта ѝ.

ОСЛ прилага без изменение намаленията на практическия опит, регламентирани в стандарта. Органът има право да зачете или да не зачете намаляването на времето за практическия опит, за което претендира кандидатът, ако базовото му образование не отговаря на изискванията на ОСЛ за редукция.

3.3 ИЗИСКВАНИЯ ЗА ФИЗИЧЕСКА ГОДНОСТ (ЗРЕНИЕ)

За целите на сертификацията, за физическата годност за работа като дефектоскопист се приема зрителната способност. Проверките на остротата на зрението на близко разстояние, на цветоусещането и/или на възприемането на сивата скала, се извършват от правоспособен лекар, медицинска сестра, офталмолог или оптометрист или от друг обучен специалист, одобрен и документиран от лице с ниво 3, действащ от името на работодателя. Задължение на кандидата за сертификация е да представи пред ОСЛ доказателства, че персоналът, който е проверил зрението му, отговаря на горните изисквания.

1. Острота на зрението на близко разстояние

Преди сертификация и ежегодно след нея, остротата на зрението на близко разстояние трябва да бъде проверявана в съответствие с изискванията на ISO 18490 или да позволява прочитане най-малко на цифра 1 от скалата на Jaeger 1 или Times Roman N 4.5 или еквивалентни букви от разстояние не по-малко от 30 cm с едно или с двете очи, с коригирано или с некоригирано зрение.

2. Цветоусещане

Преди сертифициране, повторно сертифициране или подновяване на сертификата, кандидатът/притежателят на сертификат трябва да представи тест за цветоусещане, направен през предходните 5 календарни години.

Преди теста за цветоусещане, работодателят трябва да посочи кое цветоусещане и/или възприемане на сивата скала е достатъчно за работата на лицето, така, че то да различава и разграничава цветовете или нюансите на сивото при работа по съответните методи/техники за ИБР(например, Таблиците Ishihara 24).

След прегледа, работодателят трябва да завери с подпис формуляра за проверка на зрението в Заявка-договор WP_PL_01/F 02. Ако прегледът установи отклонения във възприемането на цветовете, които могат да доведат до някакво ограничение(я) на техниките, специфични за метода или за приложението, при заверката на заявката работодателят трябва да посочи тези ограничения.

До процедури за сертификация се допускат лица, които имат положителни резултати от преглед на зрението във формата, която е част от Заявка-договор WP_PL_01/F 02.

Приемат се документи за зрителна способност и на друг формуляр, заверен от работодателя, ако изискванията в тях са аналогични и не по-леки от представените на бланката на ОСЛ.

3.4 ПРОФЕСИОНАЛНА ЕТИКА

Кандидатът удостоверява с подписа си, че се е запознал, приема и спазва Етичния кодекс на дефектоскописта (приложен в Заявката – договор за сертифициране).

Придържането на кандидата към Етичния кодекс е задължително условие за придобиване и поддържане на валиден сертификат и е обект на надзор от страна на ОСЛ.

3.5 ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ

До сертификация по радиография (с изключение на RT-FI) се допускат само кандидати, които притежават разрешение за работа с ИЙЛ и сертификат за преминат курс по радиационна защита, издадени от НЦРРЗ (или от съответния национален орган – за кандидати от друга държава).

До сертификация по RT се допускат само лица, навършили 18 години, съгласно изискванията на националното законодателство.

4. ИЗПИТИ ЗА СЕРТИФИЦИРАНЕ – СЪДЪРЖАНИЕ

Изпитните части, означенията и максималното допустимо време, които ОСЛ прилага, са съгласно стандарта и са както следва:

Част		Брой въпроси / задачи	Време (минути)
Ниво 1 и 2			
	G- Общ	40	80
	S - Специализиран	- за 1 сектор – 20бр; - за повече – 30 бр.	60/90
	P-T: Практически – изпитване на образци	- 1 сектор – 2 бр; - За повече – по 1 от всеки	За образец: MT, PT, VT, LT - 60 UT, ET - 90
	P-I: Практически, за ниво 2 - инструкция	1	60
За RT, Ниво 1 и 2			
Практически, Ниво 1	P-T: Изработване на снимки	1	60
Практически, Ниво 2, със сертификат за Ниво 1	P-T: Изработване на снимки	1	60
Практически, Ниво 2	P-T: Изработване на снимки	2	120
Практически, Ниво 2	P-T: Оценяване на филми	10	40
Практически, Ниво 2, RT-S	P-T: Радиоскопия	6	30
Практически, Ниво 2 RT-FI	P-T: Оценяване на филми	20	80
Ниво 3			
BASIC	A: Материалознание	25	50
BASIC	B: Сертификационна схема	10	20
BASIC	C: Общи знания 4 x 15	60	120
	D: Общо познаване на метода	30	60
	E: Приложение на метода	20	40
	F: Процедура	1	240

Ресертификация ниво 3			
	E(R): Приложение на метода	20	60
	B: Сертификационна схема	10	20

При полагане на изпитните части, оцветени в червено, се допуска използване на помощни материали, според метода – стандарти, спецификации, номограми, формули, и др., като те са предварително утвърдени от ОСЛ.

Кандидатите могат да ползват собствена апаратура за практическите изпит с предварителното одобрение на органа за сертификация. В случаите когато по време на практическия изпит трябва да се наблюдава как кандидатът пресмята и въвежда работни параметри или режими на апарата, екзаминаторът има право да ограничи или забрани ползването на предварително въведени настройки.

Когато сертификацията е за ограничен обхват, например измерване на дебелини, оценяване на радиограми или автоматичен контрол, минималният брой образци за практически изпит може да бъде намален най-много с 50% за един сектор.

За Ниво 3:

- Ако кандидатът няма сертификация за ниво 2 за искания обхват, се полага и практически изпит за ниво 2, без съставяне на инструкция;
- За Част С (4 x 15), поне един от методите е обемен - UT или RT;
- Съставянето на процедура може да бъде заменено с редактиране на такава, но само за кандидати, които вече имат ниво 3 по друг метод.

4.1 КВАЛИФИКАЦИОННИ ИЗПИТИ ПО МЕТОД С ОГРАНИЧЕН ОБХВАТ

Когато лицето желае да се сертифицира само за част от целия обхват на метода, се прилагат изисквания, съобразени с него, както следва в таблицата по-долу. За оценяване се прилагат общите критерии – 70% за всяка част.

Изпити за сертификация с ограничен обхват:

Означение	Описание	Само за ниво	Само за сектори	Писмени изпити	Практически изпит
RT-FI	Оценяване на филми	2	c, w	Общ G – 40 въпроса, Специализиран S – 20 въпроса за един сектор /30 за двата	20 филма за определяне на дефектите, 10 от тях – с оценяване. При двата сектора – равномерно разпределени
RT-S	Радиоскопия	1 или 2	c, w	Общ G – 40 въпроса; Специализиран S – 20 въпроса за един сектор /30 за двата	Ниво 1 – подготовка на 2 изделия за радиоскопиране, изпитване и запис на резултата; Ниво 2 - Оценяване на 6 изображения и съставяне на 1 инструкция
UT-Th	Ултразвуково изпитване с нормален осезател	1 или 2	w, t, wp	Общ G – 40 въпроса; Специализиран S – 20 въпроса за един сектор /30 за повече. (Въпросите са съобразени с ограниченото приложение на метода)	В обем като за UT, но само с измерване на дебелини, откриване на разслой и/или корозия

Кандидатът за сертификация по **RT-FI** няма права за полеви дейности с използване на източници на йонизиращи лъчения и не му се изисква съответното разрешение.

Кандидатът за сертификация по **RT-S** нямат права да извършват обработка на радиографски филми.

Кандидатът за сертификация по **UT-Th** трябва да докаже компетентност да измерва дебелини, да открива разслоя или корозия с нормални осезатели и да записва данните, без работа с ъглови осезатели.

Оценката на резултатите от изпитите за сертифициране с ограничен обхват се прави съгласно регламентите на БДС EN ISO 9712:2022 за изпити за ниво 2.

4.2 ИЗКЛЮЧЕНИЯ

ОСЛ прилага следните изключения:

Статус	Желана сертификация	Документ, доказващ наличния статус	Изпити, които трябва да се издържат за сертификация по БДС EN ISO 9712:2022 в същия обхват
Ниво 2	Ниво 2 по същия метод, но в друг сектор	Валиден сертификат за ниво 2 по метода	- Специализиран изпит в новия сектор, Част S - Практически изпит, част P-T (изпитване на образци) и част P-I (съставяне на инструкция).
Ниво 3	Променя сектора или добавя нов сектор	Валиден сертификат за ниво 3 по метода	- Част E (приложение на метода) в новия сектор - Част F (процедура) в новия сектор - Практически изпит в новия сектор, Част P-T (изпитване на образци)
Ниво 3 съгласно АССР*	Сертификация съгласно БДС EN ISO 9712:2022	Валиден сертификат, издаден съгласно системата АССР на ASNT за съответния метод и обхват	- Част B (сертификационна схема), - Част E (приложение на метода) - Част F (процедура)
Ниво 2 съгласно АССР	Сертификат съгласно БДС EN ISO 9712:2022 *	Валиден сертификат, издаден съгласно системата АССР на ASNT за съответния метод и обхват	- Част S - специализиран изпит, - Практически изпит, части P-T (изпитване на образци) и P-I (съставяне на инструкция).

5. ОЦЕНЯВАНЕ

Общата оценка от изпита се оформя като се вземат предвид отделните части съгласно изискванията на ISO 9712 :2021.

За всеки верен отговор на тест или на правилно развит разказвателен въпрос, се присъжда 1 точка. Екзаминаторът пресмята процента на правилните отговори спрямо общия брой въпроси и получава процента на успеваемост.

Ниво 1 и 2: Всяка изпитна част (всеки тест, всеки отделен образец, инструкцията за ниво 2, процедурата за ниво 3) трябва да бъде взета с резултат най-малко 70%. За оценка на практическия изпит се ползват показателите и процентното им влияние, съгласно Таблицы D1 и D2 от БДС EN ISO 9712:2022.

Ниво 3: Всяка изпитна част (А, В, С, D, Е и F) трябва да бъде взета с резултат най-малко 70%. За оценка на практическия изпит се ползват показателите и процентното им влияние съгласно Таблица D3 от ISO 9712 :2021.

Поправителни изпити

Поправителните изпити по обхват, време и обем, са както са регламентирани в стандарта. ОСЛ го прилага без изменение.

Резултатите от изпитите остават валидни до пет години (доколкото кандидатът изпълнява всички останали изисквания за сертифициране).

6. ВАЛИДНОСТ НА СЕРТИФИКАТИТЕ

Сертификация се извършва, разширява, спира, отнема или се възстановява от ОСЛ. Сертификат се предоставя от ОСЛ когато всички изисквания за сертификация са изпълнени и автоматично губи валидност ако някое от тях престане да бъде спазено. Периодът на валидност на сертификата започва от датата на решението за сертифициране от ОСЛ и е 5 години. За да е валиден, сертификатът трябва да бъде подкрепен от текуща ежегодна проверка за приемливост на състоянието на зрението съгласно т. 7.4 на стандарта.

При разширяване на обхвата, ОСЛ го вписва в сертификата с валидност от нови 5 години (за добавената част от обхвата).

Сертификатът е валиден само ако са налице всички изброени атрибути върху оригинала: фирмена бланка, подпис на сертифицираното лице, подпис на Ръководителя на ОСЛ и печат на органа.

Условията за поддържане на валидността на сертификата са определени в Заявката за сертифициране (WP-PL-01/F 02). Те се приемат срещу подпис и са задължителни за кандидата:

Сертификат се издава след заплащане на таксата съгласно Тарифата на ОСЛ. При отрицателно решение за сертификация или ако сертификатът бъде анулиран, клиентът (самият кандидат, негов работодател или друго лице, заплатило сертификацията) не може да има претенции за връщане на таксата.

Отнемане на сертификат

Сертификацията се отнема от ОСЛ:

- a) След доказване на поведение, несъвместимо със сертификационната схема или неспазване на Етичния кодекс. Сертификацията се възстановява след не по-малко от 12 месеца чрез кандидатстване за първоначална сертификация.
- b) Ако лицето не успее да изпълни изискванията за подновяване, до момента, когато ги изпълни;
- c) Ако лицето се провали при ресертификация до момента, когато то изпълни изискванията за ресертификация или за сертификация;
- d) Ако ОСЛ получи проверяеми доказателства от работодателя, че лицето е станало физически неспособно да изпълнява задълженията си, до момента на възстановяване на годността.

Сертификатът става невалиден при негативни резултати от надзор или ако се докаже некомпетентност или злоупотреба.

7. ПРОДЪЛЖАВАНЕ НА ВАЛИДНОСТ НА СЕРТИФИКАЦИЯ И РЕСЕРТИФИКАЦИЯ

Преди завършването на всеки 5-годишен период на валидност след сертификация или след ресертификация, сертификацията може да бъде продължена ОСЛ за нов период от 5 години.

Преди завършването на всеки 10-годишен период на валидност след сертификация или след ресертификация, сертификацията може да бъде продължена ОСЛ за нов период от 5 години.

Задължението за започване на процедура по подновяване на сертификат или ресертификация, е на неговия притежател.

7.1 Продължаване на валидност (подновяване на сертификация)

Заявката за подновяване на сертификат трябва да бъде внесена в ОСЛ преди датата на изтичане на сертификацията. В изключителни случаи, ако за това има обективни причини, ОСЛ може да продължи сертификация и ако заявката е внесена до 12 месеца след датата на изтичане на валидност. Такива причини могат да бъдат заболяване, продължително отсъствие, форс-мажор, друго ограничение или невъзможност, за които трябва да представи документирано доказателство (справка, медицински документ, декларация в свободен текст и др., според случая). ОСЛ разглежда такива случаи индивидуално и по свое усмотрение решава дали да уважи представената причина или не.

Ако заявката за подновяване е внесена след датата на изтичане на валидността на сертификата, датата на подновяване в новия сертификат е тази, на която са изпълнени всички изисквания за подновяване

За продължаване на валидност се изисква представяне на:

1. Документ за задоволителна проверка на остротата на зрението, направена през предходните 12 месеца;
2. Документ за задоволително цветоусещане и/или чувствителност към степените на сивото, направен в периода на предходните 60 месеца;
3. Документално доказателство за непрекъсната задоволителна работа без значително прекъсване по метода и сектора, за които се желае подновяване на сертификация, което може да се провери;

и едно от двете, по избор на кандидата:

4. Успешно полагане на практически изпит с най-малко 50% от образците, които се изискват за нова сертификация, или
5. Успешно покриване на изискванията на Структурираната кредитна система.

7.2 Ресертификация

Преди завършването на всеки втори период на валидност, сертифицираното лице може да бъде ресертифицирано от ОСЛ за нов период от пет години или по-малък, при условие че кандидатът докаже:

1. Документ за задоволителна проверка на остротата на зрението, направена през предходните 12 месеца;
2. Документ за задоволително цветоусещане и/или чувствителност към степените на сивото, направен в периода на предходните 60 месеца;
3. Документ, който е проверяем, издаден и заверен от работодател и който удостоверява практическото прилагане на метода.

При подновяване или ресертификация без прекъсване на сертификацията, периодът на валидност на новия сертификат е от датата на изтичане на стария, до 5 години след нея.

При подновяване или ресертификация с прекъсване на сертификацията, периодът на валидност на новия сертификат е от датата на изпълнение на всички изисквания за подновяване, до 5 години от датата на първоначалната сертификация.

Забележка: ОСЛ препоръчва на кандидатите за ресертификация да преминат опреснително обучение преди ресертификация. Такова обучение не е изискване и неговото наличие или отсъствие няма да оказва влияние при вземането на решение за ресертификация.

8. НАДЗОР

Сертифицираните лица са обект на непрекъснат надзор от страна на ОСЛ. Той се изразява в продължаване на валидността на сертификатите след 5 години, ресертификация на всяка 10-та година, проверка на зрителната способност в избрани по усмотрение на ОСЛ моменти, следене на спазването на Етичния кодекс, чрез наблюдения на място, по референции, информация от работодатели и клиенти, проверки на компетентността на сертифицирания персонал при одити по други системи или при оценяване на съответствие от персонал на ТЮФ Рейнланд България ЕООД и др.

При неспазване на изискванията за поддържане на валидност на сертификатите, ОСЛ прилага процедурите си за временно спиране или анулиране на сертификати.

9. ПРИЗНАВАНЕ НА ДОКУМЕНТИ

ОСЛ признава налични документи на кандидати, издадени от други институции и органи при условия, както следва:

- Сертификати за квалификация, издадени от органи за сертифициране на лица с акредитация от национални служби за акредитация, подписали MLA;
- Удостоверения за обучение, издадени от учебни центрове, които са одобрени като такива от ОСЛ;
- Удостоверения за изпити за сертифициране, издадени от органи за сертифициране на лица с акредитация от национални служби за акредитация, подписали MLA, или от квалификационни или изпитни центрове, признати от такива органи;
- Удостоверения за издържани части A, C и D от изпита за сертифициране за ниво 3 при наличие на сертификат, издаден от ASNT по системата за независима сертификация от трета страна ASNT Central Certification Program ACCP;
- Когато предходна сертификация се приема без никакви допълнителни изпити, валидността на новата сертификация не трябва да надвишава първоначалната, нито да превишава обхвата на сертификация.

10. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

ОСЛ прилага утвърдени процедури безпристрастно, по еднакъв начин към всички клиенти, независимо от техния статут.

11. ПОЛУЧАВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ОТ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ ЛИЦА

Всяко заинтересовано лице - кандидат, работодател, клиент или друго физическо или юридическо лице, има право на жалби, възражения, оплаквания и предложения, както и на информация за статуса на сертификати, издадени от ОСЛ съгласно Процедурата за жалби и възражения.

Жалби, възражения, оплаквания и предложения се подават към ръководството на ОСЛ, на ТЮФ Рейнланд България ЕООД, към Комисията по възражения или към Схемния

ОСЛ към “ТЮФ Рейнланд България“ ЕООД

WP-PL-01-01 / рев.02

комитет на ОСЛ на контактите, които са публично достъпни на сайта на фирмата [Персонал за изпитване без разрушаване | BG | TÜV Rheinland \(tuv.com\)](https://www.tuv.com).

Информация за статус на сертификати – валидност и обхват - се изисква от ОСЛ на контактите, публикувани на сайта и се предоставя в срок от 5 работни дни по мейл или факс от Ръководителя на ОСЛ. При желание на заинтересованата страна, информация може да се получи и устно, като в този случай тя няма официален характер.

Дата на актуализация: 16.01.2023

ПРИЛОЖЕНИЯ: формуляри с приложими критерии за оценяване

ОЦЕНКА НА ПРАКТИЧЕСКИ ИЗПИТ за Ниво 1 съгласно БДС БДС EN ISO 9712:2022

Кандидат: Метод: UT/MT/PT/VT/ET/LT Сектор:

Изпит No: Място: Дата:

Част Т-Р Изпитване на образци		Постигната оценка,%				
Тема	Макс. оценка, %	Обр.1	Обр.2	Обр.3	Обр.4	Обр.5
Раздел 1 — Познаване на техническите средства за ИБР и/или средата за ИБР:						
a) познания и контрол на системата и/или средата;	10					
b) валидност на проверките и/или средата	10					
Общо	20					
Раздел 2 — Приложение на метода за ИБР:						
a) подготовка на образца (например, състояние на повърхността) включително визуален оглед;	5					
b) за Ниво 2, избор на техника за ИБР и определяне на работните условия;	n/a					
c) настройка на апаратурата за ИБР и извършване на изпитването;	25					
d) дейности след изпитването (например, размагнитване, почистване, предпазване).	5					
Общо	35					
Раздел 3 — Откриване и докладване на нецялостности:						
a) откриване на индикации, които задължително се докладват;	20					
b) характеризиране на индикациите (ако е приложимо, с оглед на метода за изпитване; вид, местоположение, ориентация, видими размери и др.);	15					
c) Ниво 2 – оценка спрямо определен код, стандарт, спецификация или критерии от процедура;	n/a					
d) съставяне на протокол от изпитване.	10					
Общо	45					
Общо раздели 1, 2 и 3	100					

Критерий: Минимум: 70 % за всеки образец

РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПИТА:

Постигнати % за Част Р-Т (изпитване на образци):% Издържал / Неиздържал

Екзаминатор (име): (подпис):

ОЦЕНКА НА ПРАКТИЧЕСКИ ИЗПИТ

Ниво 2 съгласно БДС БДС EN ISO 9712:2022

Кандидат: Метод: UT/MT/PT/VT/ET/LT Сектор:

Изпит No: Дата: Място:

Част Т-Р Изпитване на образци	Макс. оценка %	Постигната оценка, %				
		Обр. 1	Обр. 2	Обр. 3	Обр. 4	Обр. 5
Тема						
Раздел 1 — Познаване на техническите средства за ИБР и/или средата за ИБР:						
a) познания и контрол на системата и/или средата;	5					
b) валидност на проверките и/или средата	5					
Общо	10					
Раздел 2 — Приложение на метода за ИБР:						
a) подготовка на образца (например, състояние на повърхността) включително визуален оглед;	2					
b) за Ниво 2, избор на техника за ИБР и определяне на работните условия;	10					
c) настройка на апаратурата за ИБР и извършване на изпитването;	12					
d) дейности след изпитването (например, размагнитване, почистване, предпазване).	2					
Общо	26					
Раздел 3 — Откриване и докладване на нецялостности:						
a) откриване на индикации, които задължително се докладват;	18					
b) характеризиране на индикациите (ако е приложимо, с оглед на метода за изпитване; вид, местоположение, ориентация, видими размери и др.);	18					
c) Ниво 2 – оценка спрямо определен код, стандарт, спецификация или критерии от процедура;	18					
d) съставяне на протокол от изпитване.	10					
Общо	64					
Общо раздели 1, 2 и 3	100					

Част Т-І Съставяне на инструкция за ИБР	Макс. оценка, %	Постигната оценка, %
a) Увод (обхват, позовавани документи)	5	
b) Персонал	5	
c) Използвани технически средства / среда	5	
d) Продукт (описание или чертеж, включително изследвана зона и цел на изпитването)	10	
e) Условия на изпитването, включително подготовка за изпитване	10	
f) Подробна инструкция за извършване на изпитването, включително настройки	40	
g) Запис и класификация на резултатите от изпитването	20	
h) Докладване на резултатите	5	
ОБЩО	100	

Критерий: Минимум 70 % за всеки отделен образец и за инструкцията

РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПИТА:

Постигнати % за Част Р-Т (изпитване на образци):% **Издържал / Неиздържал**
Постигнати % за Част Р-І (инструкция):% **Издържал / Неиздържал**

Екзаминатор (име): (подпис):

ОЦЕНКА НА ПРАКТИЧЕСКИ ИЗПИТ по RT
Ниво 1 и Ниво 2 съгласно БДС БДС EN ISO 9712:2022

Раздели на изпита	Максимални %		Образец 1	Образец 2	Оценяване на радиограми
	Ниво 1	Ниво 2			
Раздел 1 — Познаване на техническите средства за NDT и/или средата за NDT:					
а) Познавания и контрол на системата и/или средата; Радиационна безопасност;	10	5			
б) Валидност на проверките и/или средата Функциониране на апаратурата, настройки.	10	5			
Общо	20	10			
Раздел 2 — Приложение на метода за NDT:					
а) Подготовка на образца (например, състояние на повърхността) включително визуален оглед;	5	2			
б) за Ниво 2 - избор на техника за NDT и определяне на работните условия;	n/a	10			
с) настройка на апаратурата за NDT, Избор на филми, ИКИ и извършване на изпитването;	25	12			
д) дейности след изпитването (проявяване)	5	2			
Общо	35	26			
Раздел 3 — Откриване и докладване на нецялостности:					
а) Откриване на индикации, които задължително се докладват; (Постигната W/Характерен размер на дефекти, W, D)	20	18			
б) Характеризиране на индикациите (ако е приложимо, с оглед на метода за изпитване; вид, местоположение, ориентация, видими размери и др.);ИКИ	15	18			
с) Ниво 2 – оценка спрямо определения код, стандарт, спецификация или критерии от процедура;	n/a	18			
д) Съставяне на протокол от изпитване.	10	10			
Общо	45	64			
Общ резултат за ниво 2			/100%	/100%	/100%
Общ резултат за ниво 1			/100%	/100%	

Кандидат: Техника: Сектор:

Изпит No: Дата: Място:

Част Т-I Съставяне на инструкция за NDT (само Ниво 2)	Макс. оценка, %	Постигната оценка, %
a) Увод (обхват, позовавани документи)	5	
b) Персонал	5	
c) Използвани технчески средства / среда	5	
d) Продукт (описание или чертеж, включително изследвана зона и цел на изпитването)	10	
e) Усовия на изпитването, включително подготовка за изпитване	10	
f) Подробна инструкция за извършване на изпитването, включително настройки	40	
g) Запис и класификация на резултатите от изпитването	20	
h) Докладване на резултатите	5	
ОБЩО	100	

Критерий: Минимум: 70 % за всяка отделна част и образец

РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПИТА:

Постигнати % за Част Р-Т (изпитване на образци):% Издържал / Неиздържал
Постигнати % за Част Р-I (инструкция):% Издържал / Неиздържал
Екзаминатор (име): (подпис):

**ОЦЕНКА НА ПРАКТИЧЕСКИ ИЗПИТ за Ниво 3 съгласно БДС БДС EN ISO 9712:2022
(съставяне на процедура за изпитване без разрушаване)**

Кандидат: Метод: Сектор:
Изпит No: Дата: Място: Вариант:

Тема	Макс. %	Постигнат %
Раздел 1 — Общи положения:		
a) обхват (област на приложение, продукт);	2	
b) управление на документи;	2	
c) позоваване на нормативни документи и допълнителна информация.	4	
Междинна сума	8	
Раздел 2 — персонал за NDT	2	
Раздел 3 — Материали и технически средства:		
a) основни технически средства за NDT (включително определяне на проверка на статуса и на експлоатационната годност преди изпитване);	10	
b) помощни технически средства (сравнителни блокове и блокове за калибриране, консумативи, средства за измерване, помощни средства за наблюдение и др.);	10	
Междинна сума	20	
Раздел 4 — Образец за изпитване:		
a) физическо състояние и подготовка на повърхнината (температура, достъп, отстраняване на покрития, грапавост и др.);	1	
b) описание на зоната или обема на изпитване, включително изходни данни;	1	
c) търсени нецялостности.	3	
Междинна сума	5	
Раздел 5 — Извършване на изпитването:		
a) избор на метод(и) за NDT и Таблица (и), които ще бъдат използвани;	10	
b) настройване на апаратурата;	10	
c) извършване на изпитването (включително позоваване на инструкции за NDT);	10	
d) характеризиране на нецялостностите.	10	
Междинна сума	40	
Раздел 6 — Критерии за приемане	7	
Раздел 7 — Процедури след изпитването:		
a) управление на несъответстващ продукт (маркиране, разделяне);	2	
b) възстановяване на предпазни покрития (където се изисква).	1	
Междинна сума	3	
Раздел 8 — Оформяне на протокол от изпитването	5	
Раздел 9 — Цялостно представяне	10	
Общо	100	

Постигнат резултат:% Над 70 % Издържал Под 70% Неиздържал

Екзаминатор (име): (подпис):

Таблица С.1 — Структурирана кредитна система подновяване на сертификацията за ниво 1, 2 и 3 и за ресертификация за ниво 3^а

Точка	Дейност	Ниво 1			Ниво 2			Точки, присъждани за дейност
		Точка за всяка дейност	Максимален брой точки за година дейност	Максимален брой точки за всичките 5 години дейност	Точки, присъждани за дейност	Максимален брой точки за година дейност	Максимален брой точки за всичките 5 години дейност	
	Част А							
1	Изпълнение на дейности по ИБР ^а	2 / ден	25	95	2 / ден	25	95	2 / ден
2	Получено теоритично обучение по метода	1 / ден	5	15	1 / ден	5	15	1 / ден
3	Получено практическо обучение по метода	2 / ден	10	25	2 / ден	10	25	2 / ден
4	Предоставяне на теоритично или на практическо обучение по метода	N/A	N/A	N/A	1 / ден	15	75	1 / ден
5	Участие в изследователска дейност в областта на ИБР или в ИБР инженеринг (виж Приложение Е на стандарта)	1 / седмица	15	60	1 / седмица	15	60	1 / седмица
	Част В							
6	Участие в технически семинар / доклад в областта на съответния метод или техника	1 / ден	2	10	1 / ден	2	10	1 / ден
7	Презентиране на технически семинар / доклад в областта на съответния метод или техника	1 / презентация	3	15	1 / презентация	3	15	1 / презентация
8	Текущо индивидуално членство в ИБР общност или в такава, свързана с ИБР	1 / членство	2	5	1 / членство	2	5	1 / членство
9	Техническо наблюдение или менторство и мониторинг на персонал / обучаеми по ИБР по съответния метод	N/A	N/A	N/A	2 / наблюдаван човек	10	30	2 / наблюдаван човек
10	Участие или ръководство на комитети по стандартизация и в технически комитети на	N/A	N/A	N/A	1 / комитет	3	15	1 / комитет
11	Изпълнение на технически дейности в орган за сертификация	N/A	N/A	N/A	2 / дейност	10	30	2 / дейност

ЗАБЕЛЕЖКА Когато в тази таблица е употребен терминът „години“, това се счита за сертификационна, а не като календарна година.

^а Виж С.2 за конкретни детили по тази дейност.

Документи, които ОСЛ ТЮФ Рейнланд България приема като доказателство за изпълнението на дейности при кандидатстване за подновяване на сертификация

**съгласно Таблица С.1 — „Структурирана кредитна система подновяване на
сертификацията за ниво 1, 2 и 3 и за ресертификация за ниво 3^a „ на БДС EN ISO
9712:2022**

Точка	Дейност	Ниво 1	Ниво 2	
	Част А			
1	Изпълнение на дейности по NDT^a	Протоколи от извършени изпитвания в заявления обхват (метод, сектори, техники), подписани от лицето и заверени от работодател. Датите на протоколите трябва да са от поне 15 различни дни и в не по-малко от 6 месеца в течение на 1 година	Протоколи и/или издадени сертификати от извършени изпитвания в заявления обхват (метод, сектори, техники), подписани от лицето и заверени от работодател. Датите на документите трябва да са от поне 15 различни дни и в не по-малко от 6 месеца в течение на 1 година.	Документи изпълнени Ниво 3 съгласно Е на БДС EN ISO 9712:2022 заверени от работодател.
2	Получено теоритично обучение по метода	Списъци с участници в обучение по ИБР, заверени от учебен център и от преподавател с ниво 2 или 3 по метода и в обхвата, с името на лицето, заедно с подробно разписани учебни програми и преподавател	Списъци с участници в обучение по ИБР, заверени от учебен център и от преподавател с ниво 3 по метода и в обхвата, с името на лицето, заедно с подробно разписани учебни програми и преподавател.	Списъци с участници в обучение по ИБР, заверени от учебен център и от преподавател с ниво 3 по метода и в обхвата, с името на лицето, заедно с подробно разписани учебни програми и преподавател.
3	Получено практическо обучение по метода	Списъци с участници в практическо обучение по ИБР, заверени от учебен център и от преподавател с ниво 2 или 3 по метода и в обхвата, с името на лицето, заедно с подробно разписани учебни програми и име и подпис на инструктор най-малко с ниво 2 по метода	Списъци с участници в обучение по ИБР, заверени от учебен център и от преподавател с ниво 3 по метода и в обхвата, с името на лицето, заедно с подробно разписани учебни програми и име и подпис на инструктор най-малко с ниво 2 по метода.	Списъци с участници в обучение по ИБР, заверени от учебен център и от преподавател с ниво 3 по метода и в обхвата, с името на лицето, заедно с подробно разписани учебни програми и име и подпис на инструктор най-малко с ниво 2 по метода.
4	Предоставяне на теоритично или на практическо обучение по метода	N.A.	Списъци с участници в обучение по ИБР, заверени от работодател или от учебен център, в който лицето е предоставяло практическо обучение.	Списъци с участници в обучение по ИБР, заверени от работодател или от учебен център, в който лицето е предоставяло практическо обучение.
5	Участие в изследователска дейност в областта на NDT или в NDT инженеринг (виж Приложение Е на	Справка/декларация от работодател, заверена от него, която съдържа вида дейност, ролята на лицето в нея, темата,	Справка/декларация от работодател, заверена от него, която съдържа вида дейност, ролята на лицето в нея, темата,	Справка/декларация от работодател, заверена от него, която съдържа вида дейност, ролята на лицето в нея, темата,

	стандарта)	периода/времетраенето и оценка на участието на кандидата. Справката е отделна за всеки конкретен обхват на сертификация – метод, техника, промишлен и продуктов сектор.	периода/времетраенето и оценка на участието на кандидата. Справката е отделна за всеки конкретен обхват на сертификация – метод, техника, промишлен и продуктов сектор.	периода/в съгласно I
	Част В			
6	Участие в технически семинар / доклад в областта на съответния метод или техника	Списък на участниците в техническия семинар, където фигурират името на кандидата, темата на семинара, датата, времетраенето, името на организатора и заверка на списъка от него. Алтернативно се приема индивидуално удостоверение, издадено на кандидата, което също трябва да съдържа горната информация.	Списък на участниците в техническия семинар, където фигурират името на кандидата, темата на семинара, датата, времетраенето, името на организатора и заверка на списъка от него. Алтернативно се приема индивидуално удостоверение, издадено на кандидата, което също трябва да съдържа горната информация.	Списък на технически фигурират кандидата семинара, времетрае организато списъка Алтернати индивидуа издадено също тр горната ин
7	Презентиране на технически семинар / доклад в областта на съответния метод или техника	Програма или покана с програма за техническия семинар, където името на кандидата фигурира като лектор заедно с темата на семинара, датата, времетраенето, името на организатора и заверка на поканата от него и челна страница с резюме на презентацията. Алтернативно се приема индивидуално удостоверение, издадено на кандидата, което също трябва да съдържа горната информация.	Програма или покана с програма за техническия семинар, където името на кандидата фигурира като лектор заедно с темата на семинара, датата, времетраенето, името на организатора и заверка на поканата от него и челна страница с резюме на презентацията. Алтернативно се приема индивидуално удостоверение, издадено на кандидата, което също трябва да съдържа горната информация.	Програма програма семинар, кандидата лектор за семинара, времетрае организато поканата страница презентац Алтернати индивидуа издадено също тр горната ин
8	Текущо индивидуално членство в NDT общност или в такава, свързана с NDT	Членска карта или справка от организацията, в която лицето членува.	Членска карта или справка от организацията, в която лицето членува.	Членска к организац членува.
9	Техническо наблюдение или менторство и мониторинг на персонал / обучаеми по NDT по	N.A.	Справка, заверена от работодател, която съдържа името на кандидата и на наблюдаваното или обучаваното лице, датата, продължителността и	Справка, работодат името на наблюдав обучавано продължи

	съответния метод		обхвата на осъществения мониторинг, обучение или менторство (метод, сектор, техника и основните проложими стандарти/спесификации).	обхвата мониторинг, обучение или менторство (метод, сектор, техника и основните проложими стандарти/спесификации).
10	Участие или ръководство на комитети по стандартизация и в технически комитети на	N.A.	Справка, заверена от съответния комитет, в която е описана дейността, в която е участвало лицето, ролята му и, когато е приложимо, резултатът.	Справка, заверена от съответния комитет, в която е описана дейността, в която е участвало лицето, ролята му и, когато е приложимо, резултатът.
11	Изпълнение на технически дейности в орган за сертификация	N.A.	Справка, заверена от работодателя и от ръководителя на съответния Орган за сертификация на лица, с описание на дейностите, ролите и отговорностите; длъжностни характеристики. За извънщатен персонал допълнително – договори, възлагания, назначения.	Справка, заверена от работодателя и от ръководителя на съответния Орган за сертификация на лица, с описание на дейностите, ролите и отговорностите; длъжностни характеристики. За извънщатен персонал допълнително – договори, възлагания, назначения.